

“Ik bepaal mijn eigen geluk”

Joseph Oubelkas zat 1637 dagen in een cel

Ondernemers zijn altijd druk. Tijd voor rust, een pas op de plaats, is er nauwelijks meer. Joseph Oubelkas (39) werd ertoe gedwongen. Hij zat 1637 dagen in een Marokkaanse gevangenis. De tijd daar heeft hem veel geleerd.



Rust kwam niet voor in zijn agenda. Net na de eeuwwisseling was hij was een jonge twintiger, die bezig was ‘het’ te maken. Hij had zijn studie Hogere informatica afgerond. ICT was booming en de banen lagen voor het oprapen. Hij bruiste van de energie en startte een eigen IT-bedrijf op. Naast zijn werk had hij een relatie en bracht hij tijd door met vrienden, zoals een ieder zou doen op die leeftijd. Een comfortabel en fijn leven, zoals hij het zelf noemt.

Tot 23 december 2004. Voor een opdrachtgever zat hij al een jaar in Marokko. Die dag stond er een bezoek aan een klant in zijn agenda. Daar aangekomen bleek dat er een inval gaande was. Hij, onwetend, vroeg aan de beveiliging wat er aan de hand was. Hij werd meegenomen voor verhoor en kwam zijn cel niet meer uit. Tien jaar gevangenisstraf hoorde hij tegen zich eisen. Er was 8000 kilo drugs gevonden op het terrein en hij werd daaraan gelinkt. Dat het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken hem na onderzoek vrijpleitte, maakte niets uit. Uiteindelijk zat hij 1637 dagen in een Marokkaanse cel. “De hele wereld valt onder je weg. Alles wat je denkt te kennen, blijkt niet zo te zijn”, zegt Joseph Oubelkas nu, vijftien jaar later. “Ik wist niet dat er zo’n intens verdriet bestaat. Ik was mijn leven kwijt.”

Tijd

Joseph zal spreken op de Inspiratiedagen van Cumela, begin januari. Hij zal zijn verhaal vertellen, hij zal laten zien wat hij heeft geleerd en hoe dat in een veel bredere context is uit te leggen. Lopen we immers allemaal niet tegen tegenslagen aan? Hebben we allemaal niet te maken met factoren die onze vrijheid beperken? Josephs verhaal is misschien extreem, maar dat wil niet zeggen dat alle andere minder relevant zijn. “Mijn verhaal gaat over jou, hoe jij ermee omgaat, wat jij doet met die situatie.”

Voor hem begon het met een rouwproces. Hij raakte alles kwijt, verloor letterlijk zijn leven, intens verdriet. Wat volgde was acceptatie. Het is zoals het is. Ik moet niet opgeven, ik moet blijven knokken, ik moet het heft in eigen hand nemen. “Dat inzicht kostte tijd, veel tijd, maar het kwam. Uiteindelijk. De kracht kwam terug.”

“Dat is meteen het probleem in deze drukke maatschappij”, gaat hij in één zin verder. “Er is geen tijd. Oplossingen moeten het liefst gisteren zijn bedacht. We lopen onszelf voorbij. We geven geen grenzen meer aan, weten niet meer waar we het voor doen. We hebben geen tijd om daarover na te denken, om te bedenken: wat is belangrijk in mijn leven, welke keuzes zal ik maken?” Hij had ineens alle tijd.



Kleine stapjes

“Natuurlijk was ik gefrustreerd en boos, maar ik zat nu eenmaal in een situatie waar ik niets aan kon veranderen. Dit was mijn leven nu en wilde ik overleven, dan moest ik daaraan werken.”

Dat inzicht kwam van zijn moeder. In haar eerste brief schreef ze: “Focus op jezelf, benut je tijd. Bestudeer alles nauwgezet en probeer te focussen op al het mooie.”

“Die acceptatie gaat met kleine stapjes. Ik zat letterlijk in een vieze, smerige wereld. Mensen op elkaar gepakt, geen vrijheid. Hoe kon ik daarin het mooie vinden?”

*“Kijk wat jij eraan kunt doen, hoe jij
het verschil kunt maken”*

Hij leerde echter met vallen en opstaan. Het begon met basale dingen. Zichzelf goed verzorgen, drie keer per dag tandenpoetsen, een dagboek bijhouden. Later begon hij met het leren van Marokkaans, want dat sprak hij niet en de rest van het gevangeniswezen wel. Daardoor kon hij ineens communiceren, een wereld opbouwen, vriendschappen sluiten. “Zo ging het stapje voor stapje. Een burn-out is ook niet zomaar over. Wie al maar onder stress presteert, kan ook niet van de ene dag op de andere een ommezwaaai maken. Ook dat gaat in stappen. Maak een afspraak per dag minder, deleger, zodat de druk op jouw schouders elke dag een beetje minder wordt. De meeste mensen willen graag eergisteren resultaat zien, maar zo werkt het niet. Het kost tijd.”

Lichtpuntjes

Uiteindelijk wist hij privileges te verwerven bij zijn bewaarders, sloot vriendschappen, had een eigen kat, gaf Engelse les, had een eigen tuintje, vertaalde voor de directeur. “De hele buitenwereld had me vrijgepleit, maar toch zat ik achter slot en grendel. Het enige wat ik kon doen, was me erbij neerleggen. Ik moest hier dus blijkbaar zitten.”

Dat gaf hem kracht. “Het is een proces. Je zit in een heel donkere tunnel en naarmate je vordert zijn er steeds meer lichtpuntjes die steeds feller worden, totdat je het licht weer ziet. Ik dacht, ik zit hier dan wel, maar ik kan zelf bepalen hoe ik ermee omga.”

Dat is wellicht het belangrijkste wat hij er heeft geleerd. “Ik bepaal mijn eigen geluk. Ze kunnen me mijn vrijheid afnemen, maar niet mijn persoonlijkheid.”

Die boodschap neemt hij mee in de vele lezingen die hij geeft. “Ik zie het om me heen. Mensen nemen al snel een slachtofferrol aan. Ze geven de ander de schuld, laten hun leven daardoor bepalen. Had ik ook kunnen doen. Ik had de

rechter de schuld kunnen geven, ik had de Nederlandse overheid de schuld kunnen geven, maar wat schiet ik ermee op? Natuurlijk mag je je druk maken, maar doe dat over dingen waar jij invloed op hebt. Kijk wat jij eraan kunt doen, hoe jij het verschil kunt maken. Dat jullie op het Malieveld stonden, is ook zo’n voorbeeld. Je kunt blijven klagen tegen je omgeving dat je beperkt wordt door alle wet- en regelgeving, maar je kunt ook actie ondernemen. Op dat Malieveld gaan staan en laten zien dat je het er niet mee eens bent.”

Inzichten delen

Hij kreeg twee keer gratie en hoorde in 2009 dat hij zou worden overgeplaatst naar Nederland. Van het ene op het andere moment stond hij buiten. “Dat was een heel duaal moment. Natuurlijk wilde ik graag naar huis, maar de gevangenis was mijn leven geworden. Dat moest ik ineens achterlaten.” Thuis leefde hij de eerste drie maanden in euforie. “Je hebt zoveel vrijheid. Ik wist van gekkigheid niet wat ik moest doen”, zegt hij. Maar de euforie ebt weg. De realiteit staat voor de deur. Rekeningen moeten worden betaald, een baan moest worden gezocht.

Hij besloot een boek te schrijven, ‘400 brieven van mijn moeder’. Later volgde ‘Gezondheid, liefde, vrijheid’. “Ik moest deze boeken schrijven. Ik vind het fijn mijn inzichten te kunnen delen. Misschien klinken ze voor de hand liggend, maar aan de reacties van mijn publiek merk ik dat mijn lezing toch vaak een eyeopener is. Het zet ze aan het denken. Ik vind het mooi dat ik dat kan bereiken door mijn ervaringen te delen.”

TEKST: Marjolein van Woerkom

FOTO: Anjo de Haan

Over Joseph Oubelkas

Joseph Oubelkas is één van sprekers tijdens de Cumela Inspiratiedagen in januari. Hij wordt geboren in 1980 in Raamsdonksveer, heeft een Nederlandse moeder en een Marokkaanse vader. Hij studeert Hogere informatie en is in 2001 één van de jongste IT-ingenieurs van Nederland. In 2003 start hij een eigen onderneming, maar in 2004 verandert alles drastisch als hij in een Marokkaanse cel terecht komt. Uiteindelijk zit hij daar vierenhalf jaar. Na terugkomst in Nederland schrijft hij twee boeken: ‘400 brieven van mijn moeder’ en ‘Gezondheid, liefde, vrijheid’, over zijn ervaringen tijdens en na zijn gevangenschap. Daarnaast geeft hij lezingen in binnen- en buitenland om te vertellen wat hij heeft meegemaakt en geleerd. Via zijn boeken en lezingen wil hij zoveel mogelijk andere mensen vooruit helpen.